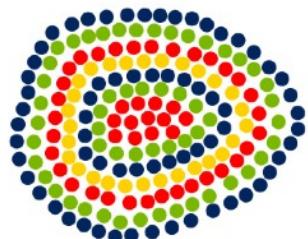

RYFYLKE

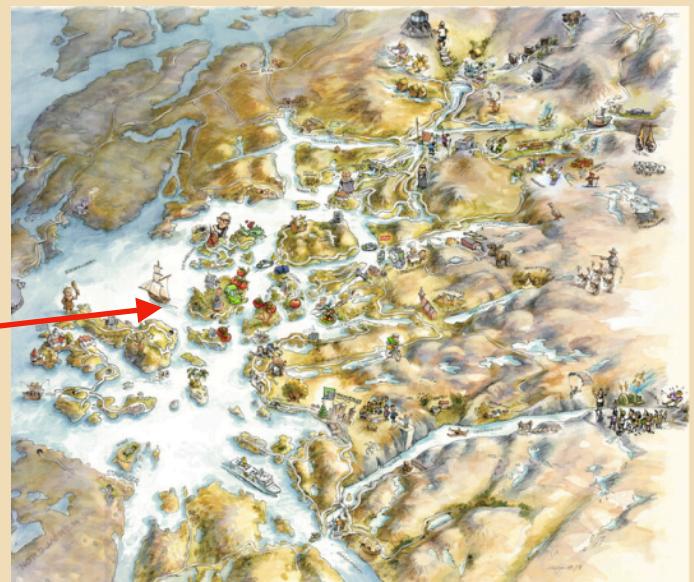
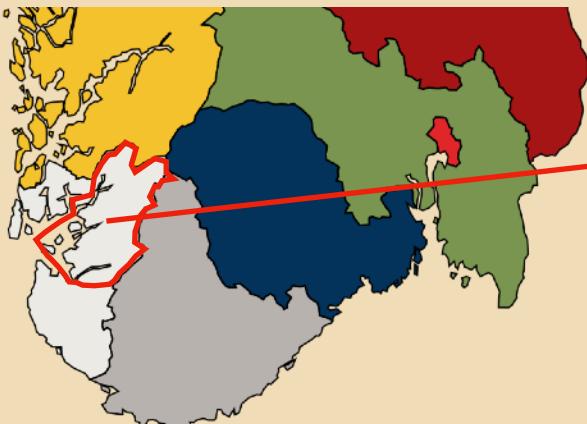

Ryfylke®

**Er du klar til å læra meir om Ryfylke?
Då vil me oppmoda deg til å setja deg
inn i dette spennande pensumet.**

Kos deg og bli litt klokare!

Kva er Ryfylke?

Ryfylke er nesten halve Rogaland i areal, men knappe 7 prosent av folketalet (33 744 per 01.01.2023).

Omgrepet Ryfylke har endra seg gjennom tidene. Faktisk er Ryfylke, eller Rygjafylke, forløparen til namnet Rogaland. Ja, på 1200-talet sa folk Rygjafylke om det som i dag er Rogaland. I dag er Rogaland fylke regionane Dalane, Jæren, Nord-Jæren, Haugalandet og Ryfylke. I mange hundre år har tilstøytande fjordar til Boknafjorden vore det såkalla Ryfylkebassenget.

Men, kor er Ryfylke? Og kva er Ryfylke? 1. januar 2020 blei fleire kommunegrenser i Ryfylke endra. Nå består Ryfylke av kommunane Sauda, Suldal, Hjelmeland og Strand, samt delar av Stavanger kommune (Ryfylkeøyane, tidlegare Rennesøy og Finnøy kommunar) og delar av Sandnes kommune (tidlegare Forsand kommune).

22. januar 2008 fekk Ryfylke eigen logo, eit fargerikt symbol med 192 prikker. Kommunane Sauda, Suldal, Forsand, Strand, Hjelmeland og Finnøy kommune, og verksemder frå desse kommunane, danna den gong Ryfylkealliansen.

Ryfylkealliansen er ei foreining som gjennom langsiktig merkevarebygging skal fremja identitet, bulyst og verdiskaping i Ryfylke. Foreininga hadde 30 medlemer i starten, og er om lag 175 medlemer i dag. Det er kommunane, vidaregåande skular, små, mellomstore og store bedrifter, festivalar, organisasjonar mfl. som er med. Saman vil me løfta Ryfylke opp og fram, og skapa stoltheit om Ryfylke. Derfor har me også Ryfylkequiz kvart år. Oversikt over alle medlemene finn du på dei siste sidene av pensumet. Det er ikkje meiningsa at du skal pugga alle medlemene, men det kan vera greitt å vita litt om kva type verksemder og organisasjonar me har i Ryfylke.

På ryfylke.no kan du lesa meir om kva Ryfylke er, kor Ryfylke er, om Ryfylke og om Ryfylkealliansen. Følg også med på Ryfylkepuls. Då kan du følgja godt med på kva som skjer i Ryfylke. Følg gjerne med i nyheitene. Før skulefinalane er det pensumet som ligg til grunn for kva du må vita om Ryfylke. Dei som kjem til storfinalen i Sauda 25. mai, bør også følgja godt med på ryfylke.no og Ryfylkepuls.

Mot slutten av dette pensumet, finn du også det flotte kartet over Ryfylke, teikna av Jens Flesjå. Det er greitt å gjera seg kjent med det!

Sauda kommune

www.sauda.kommune.no

foto: eramet.no

Innbyggjartal: 4 543 per 01.01.2023

Kommunesenter: Sauda

Ordførar: Asbjørn Birkeland (Senterpartiet) (vald i 2015, attvald i 2019)

Varaordførar: Sigrid Bojesen Fatnes (Senterpartiet)

Kommunevåpenet sitt symbol er *vasskraft og gnistar*. Tre vertikale sølvstrenger på blå bakgrunn fortel om fossefalla i Sauda, men også gnisten frå smelteomnar som produserer metall.

Geografi:

Sauda kommune grensar til Vestlandskommunane Etne i nordvest og Ullensvang i nord og aust. Dessutan ligg Suldal inn til Sauda i aust og sør. Sauda er den nordlegaste kommunen i Rogaland. Det høgaste punktet er Kyrkjuten med sine 1 602 moh. Sauda er den mest kompakte kommunen i Ryfylke. Ja, dei aller fleste bur i Sauda og Saudasjøen – innafor nokre få kilometers radius. Heilt nordaust i kommunen finn du den vesle bygda Hellandsbygd med 42 innbyggjarar. Herifrå kan du køyra vidare til Røldal i Ullensvang i sommarhalvåret. Med ujamne mellomrom blir Sauda isolert, når fylkesveg 520 blir stengt fordi vatnet frå Svandalsfossen gjer vegen uframkomeleg.

Totalt er Sauda 546,56 kvadratkilometer.

Kom deg til Sauda:

- Fylkesveg 520 snirklar seg vel to og ei halv mil på vestsida av Saudafjorden inn frå Ropeid i Suldal. Kjem du frå Haugalandet, tar du av på E134 og kører til Sandeid og Ropeid og vidare innover til Sauda. Også faste bussruter frå Haugesund/Ølen.
- Kjem du frå Nord-Jæren, kan du velja Ryfylketunnelen frå Stavanger til Strand. Følg vidare R13 via Hjelmeland, ein kort ferjetur til Nesvik, kør gjennom Suldal og så kryssar du Sandsfjordbrua, mot Ropeid, og følgjer vegen vidare til Sauda.
- Hurtigbåten mellom Stavanger og Sauda går eit par gonger til dagen. Nokre av avgangane er kombinert med buss til/frå Hebnes/Ropeid.
- Kjem du austfrå, kan du køyra over fjellet frå E134 i Røldal. Men, denne vegen er stengt om vinteren.
- Saudabuen drøymer om tunnel til Etne. Planen er å byggja ein 11,8 kilometer lang tunnel frå Saudasjøen og til Frette i Etne. Då får saudabuen kort veg til E134, og kjem seg både raskare til Haugalandet og Austlandet. Dei mest optimistiske trur tunnelen er på plass før 2030, men realisten er i ferd å innhenta optimistane. Men, at tunnelen kjem, ja det er dei sikre på.

Historisk sus:

- I 1915 starta bygginga av Smelteverket i Sauda, med produksjon frå 1923. Smelteverket ruvar på alle vis i Sauda.
- I Sauda har ein utnytta vasskrafta i over 100 år. Fleire gamle kraftstasjonar er i dag freda, og er flotte å sjå til.
- Kulturhuset i Sauda er nytt i gammalt. I 1931 blei Folkets Hus bygd som arbeidarklassen sitt forsamlingslokale. I 2018 blei «nye» Folket Hus opna, etter omfattande restaurering og nybygging. Nå er det to flotte salar, kafé, ungdomslokale, øving for kulturskule og kontor. Folkets Hus får nå status som freda bygg av Riksantikvaren.
- I Sauda sentrum står ei flott trekirke frå 1866. I tillegg er kapellet i Saudasjøen frå 1973, i bruk. I Saudasjøen stod den første kyrkja i Sauda, men då må me fleire hundre år tilbake i tid. Midt i sentrum finn du bedehuset Bethel, som feira 100 år for eit par år sidan.
- Bli med på guiding i gruvene i Allmannajuvet. 600 meter inn i fjellet. Her utvann ein sinkmalm på slutten av 1800-talet. Ein stilig turistattraksjon (sjå foto over).

Næringsliv:

- Kraft, straum og industri er stikkord for næringslivet i Sauda. Sauda var ei lita jordbruksbygd ved inngangen til 1900-talet, og blei totalt endra med kraftutbygginga. Folketalet tre- og firedobla seg dei neste 50 åra.
- I 1913 blei Saudefaldene etablert. Saudefaldene har sidan nyttat vatnet i Saudafjella til kraftutbygging og straumproduksjon.
- Den store straumkunden er smelteverket i Sauda. Store skip kjem med manganmalm frå Gabon og Sør-Afrika. Malmen blandast med koks, og blir smelta om til såkalla ferrolegeringar. Det er eit produkt som gjer stål ekstra slitesterkt. Smelteverket har 300 båtanløp i året.
- Selskapet Hy2gen planlegg å byggja den største grøne ammoniakkfabrikken i verda på Birkeland. Grøn ammoniakk er framtidas miljøvenlege drivstoff for store skip. Og kvifor ein slik fabrikk i Sauda? Jo tilgang til rein energi frå vasskraft og god hamn for eksport.
- Sauda satsar på reiseliv. Hotell, hytteutbygging, skisenter, utebasseng, turistanlegget i Allmannajuvet, industriarbeidar-museum, Folkets Hus og arrangementsturisme.

-Sauda Skisenter er eit populært skitrekk, med 40 059 besøkjande i 2022. Nå er det store planar om utviding, ja med gondol og skylift til fjella ovanfor. Då skal det satsast på aktivitetsturisme heile året.

VISSTE DU AT?

- 26. juli 2019 blei det sett ny varmerekord i Rogaland. Då blei det målt 34,6 grader celcius i Sauda.

- Ved kommunevalet i 2019 fekk Senterpartiet over halvdelen av røystene – 53,6 %.

- Hovlandsnuten Opp har vore eit av dei mest kjente motbakkeløpa i Norge, både som NM-løp og med -Norgescupstatus. Løpet har gått frå 60 deltakrar til over 1000. I år er løpet diverre avlyst, men turen til Hovlandsnuten er å anbefala året rundt! 931 moh.

foto – Espen Gya

- Åbøbyen fylte

100 år i 2020. Me snakkar om ein eigen industriarbeidar-by frå smelteverket og opp mot Fløstad skule. Dei amerikanske eigarane av fabrikken bygde tomanns- og firemannsbustader for arbeidarane i snorrette gater. Medan arbeidarklassen budde nærmast fabrikken og den giftige røyken, budde funksjonærar og sjefane lenger oppe i byen i t.d. Kongsveien.

- Fylkesveg 520 innover Saudafjorden og inn til Sauda blir kalla Dollarvegen. I 1931 skulle ein byggja veg frå Sauda heilt ut til Ropeid. Men, dei offentlege midlane strekte ikkje til. For å fullføra vegen betalte dei *amerikanske* eigarane av smelteverket for siste delen. Dermed namnet Dollarvegen.

- Siste nytt frå Sauda? Då må du lesa lokalavisa *Ryfylke*. Avisa er den eldste i Ryfylke, og første utgåva var i juni 1926. Papirutgåva kjem ut kvar tysdag og fredag.

Barn og ungdom:

- Sauda Idrettslag (stifta i 1919) er det største laget i kommunen. Og her har dei unge eit breitt tilbod. Her kan ein trena alt frå randonee til styrkeløft og fotball, og meir til. I fotball speler laget heimekampane på Sauda stadion, i blå drakter og kvite shortsar.
- Idrettslaget Ny Von i Saudasjøen har spesielt tilbod innan vinteridrettar.
- Utebassenget i Saudahallen er oppvarma året rundt, og er flittig i bruk.
- Musikk- og kulturskulen i Sauda er særskilt populær. Øvingslokala i Folkets Hus er kjärlig komne.
- Barna i Sauda går på tre barneskular, før dei kjem saman på Sauda Ungdomsskule.
- Sauda vidaregåande skule har 12 utdanningstilbod, mellom anna den svært så populære ambulanseutdanning. Toppvolley Norge er ei avdeling under Sauda vgs, men den ligg på Sand i Suldal kommune. Dessutan er YSK i vinden. Det er eit fireårig løp innafor Yrkes- og Studiekompetanse, med både praksis og skule frå første året av. Sauda vgs har 460 elevar.

KAN SKRYTA AV:

foto: Saudaferie

Festivalar: Sauda er ryfylkemeister i festivalar og arrangement. Saudadagane i slutten av mai er det klart største arrangementet, med konserter, sykkelritt, salsa- og salsboder og eit yrande folkeliv i Sauda sentrum.

Hildeborg Juvet Hugdal: Styrkeløftar frå Sauda som har vunne VM- og EM-medaljar. I 2022 sette ho verdsrekord i benkpress i sin klasse med 230 kg.

Arbeidarrørsla! «Alle» i Sauda fekk jobb på smelteverket. Kampen for arbeidarane sine rettar blei sterkt. Og det var ofte krasj mellom leiing og gutta på golvet, ikkje minst på 60- og 70-talet. Det er meir harmonisk nå.

Bystatus: Jepp, tettstaden Sauda blei by i 1998.

Allmannajuvet! Eit heilt spesielt turistanlegg ved dei gamle sinkgruvene. Teikna av den verdskjente sveitsiske arkitekten Peter Zumthor.

Smelteverket heiter Eramet Norway Sauda, og har franske eigarar. Vel 220 menneske arbeider på fabrikken. Sjølv om det var tilsett heile 1345 menneske i 1960, er framleis smelteverket hjørnesteinsbedrifta i Sauda.

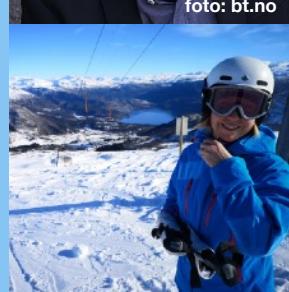
foto: Line Møller

Bjørn Eidsvåg! Ein av Norges mest kjente artistar gjennom fleire tiår. Kjent for songar som *Shalala* og *Eg e bare ein mann*. Kjem frå Sauda, men bur der ikkje nå.

foto: bt.no

Kjartan Fløgstad: Forfattar frå Sauda som har vunne mange gjeve prisar. Har skrive mykje om arbeidarrørsla og livet i Sauda. Bur i Oslo, men er ofte på heimtraktene.

Sauda skisenter! Kanskje det beste skisenteret på Vestlandet? Ligg i Svandalen, der mange etter kvart har kjøpt seg hytte.

SULDAL KOMMUNE

www.suldal.kommune.no

foto: ryfylkefotografen

Innbyggjartal: 3 815 per 01.01.2023

Kommunesenter: Sand

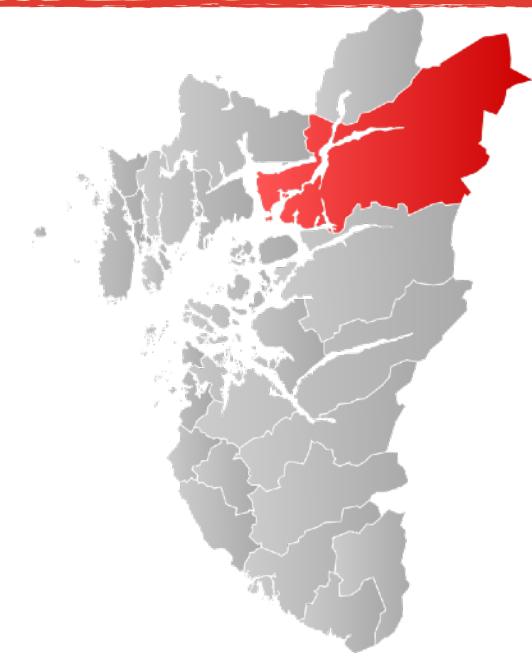
Ordførar: Gerd Helen Bø (Senterpartiet) (vald i 2015, attvald i 2019)

Varaordførar: Øyvind Lovra Tveitane (Senterpartiet)

Kommunevåpenet er tre gullfarga bordar på raud bakgrunn. Dette symboliserer Suldalslågen, elva som renn frå Suldalosen til Sand. Vatnet kan også symbolisera vasskrafa.

Geografi:

Suldal er den største kommunen i heile Rogaland. Samla areal i Suldal er på heile 1737 km², noko som tilsvarar 18,5 % av heile Rogaland. I nord grensar kommunen til Etne, Sauda, Ullensvang og Vinje i Telemark. I aust til Bykle i Agder, i sør til Hjelmeland og Stavanger, i vest til Vindafjord og i nordvest til Tysvær. Heile Suldal er fastland, utanom den vesle øya Foldøy med eit par husstandar. Det høgaste punktet er Vassdalseggi som ruvar 1 658 meter over havet. Då er du nesten på Haukelifjell. Fjelletoppen er for øvrig det høgast punktet i heile Rogaland. Blåsjø er Norges 13. største innsjø, og den er kunstig. Demd opp under den store kraftutbygginga på 70-og 80-talet.

Rassikring! Suldal er stort, og Suldal er høge fjell og rasfarleg vegar. Riksveg 13 gjennom Suldal er det mest rasfarlege området i Rogaland. Noko er utbetra, men det er ein stadig kamp inn mot Stortinget for å få løyyd meir pengar til rassikring. Svære steinblokker dundrar ned i vegbanen kvart år. Etter å ha kjempa for rassikring i årevis, er det endeleg lys i tunnelen for suldølen. I fjar haust starta arbeidet med utvida sikringsarbeid ved Lovraeidet-Rødsliane. Men, når kjem det tunnel? Svaret er endå ikkje heilt konkret.

Kom deg til Suldal:

- I november 2015 blei Sandsfjordbrua opna. Den knyter Ropeidhalvøya i Suldal til resten av kommunen. Med bruа blei ferjesambandet mellom Ropeid og Sand lagt ned. Med bruа kan folk frå Haugalandet koma seg til heile Suldal utan å ta båt.
- Frå Nord-Jæren til Suldal er det blitt kortare veg. Ryfylketunnelen frå Stavanger har korta ned reisetida monaleg. Køy riksveg 13, ta ei ferje frå Hjelmeland til Nesvik, køy ei god mil og vips er du i Suldal.
- Du kan ta hurtigbåt frå Stavanger til Suldal. Kaiane på Jelsa, Sand og Ropeid har anløp fleire gonger til dagen. Marvik, Hebnes, Foldøy likeså. Bogsund, Foreneset og Vormestrand har stort sett anløp i helgane.
- Det er også mogleg å ta ferje frå Nedstrand i Tysvær til Hebnes, Foldøy og Jelsa.
- Frå nord kan du svinga av E134 i Røldal og ta Riksveg 13 sørover til Suldal.

Historisk sus:

- Suldalslågen har lokka mange laksefiskarar til Suldal. På slutten av 1800-talet kom rike lakselordar frå England for å slappa av med fiske. Dei bygde også lakseslott, som dei budde i. Du merkar både freden og historiesusen i elva som bøyer seg 22 kilometer gjennom Suldalen frå Suldalsvatnet til Sandsfjorden.
- Sand har vore sentrum for bygging av seglskuter i tre på 1800-talet.
- Jelsa er den best bevarte strandstaden i Ryfylke. Her har det vore gjestgiveri og handel i over 300 år.
- Kyrkja på Jelsa er den eldste i Suldal kommune. Kyrkja var ferdig i 1647 og er rikt utsmykka.
- Sand Kyrkje og Suldal Kyrkje i Suldalsosen liknar mykje på kvarandre, og er bygde same året i 1852. Du finn også ei nesten like gammal kyrkje i Erfjord, samt kapell på Marvik og Nesflaten.
- I 1974 starta ei kraftutbygging, som skulle få store konsekvensar for suldalsamfunnet. Ulla Førre-utbygginga er ei av dei største i Norge nokon gong. Vatn gjennom tunnelar til kraftstasjonar, spektakulære demningar, vegutbygging og ikkje minst Norges største kraftmagasin Blåsjø. Utbygginga varte i vel 15 år, og det jobba over 1 500 personar med anlegget på det meste. Folketalet i Suldal auka også.

Næringsliv:

- Suldal er kraft. Endelause kilometer med røyrleidningar, demningar og kraftleidningar. Vatn gjev energi og energi gjev pengar. Det har Suldal kommune fått gode av.
- Kvilldal Kraftverk er det største kraftverket i Norge, når det gjeld produksjon av straum. Ja, du finn ikkje makan i Nord-Europa.
- Blåsjø fører vatn til fleire kraftverk. Blåsjø ligg i Suldal, men også i Hjelmeland kommune og i Bykle kommune i Agder.
- Norsk Stein på Berakvam ved Jelsa er det største steinbrotet i Europa, og har 220 arbeidsplassar. Nesten 99 prosent av produksjonen går til eksport. Knust stein går til asfalt og betong, som igjen blir brukt til mellom anna vegbygging. Norsk Stein på Jelsa har over 800 båtanløp i året. Nå er det planar om å utvida området til produksjon av fundament og samansetting av havvindturbinar. Dette gigantprosjektet kan skapa minimum 2 000 arbeidsplassar. Utvidingsplanane blir møtt både med begeistring og skepsis. Ja, det er eit internasjonalt miljøprosjekt, men med inngrep i naturen lokalt. Det er venta avgjerd om prosjektet i 2023
- På Gullingen finn du både leirskule, skisenter, overnatningsplass og milevis med skiløyper. I tillegg er Gullingen eit stort hytteområde.
- Suldal er ein stor landbrukskommune, spesielt innafor mjølkeproduksjon og sauer.

Barn og ungdom:

- Suldal er kommunen i Ryfylke med flest skular. Det er grunnskular både i Erfjord, Jelsa, Marvik, Sand, Nesflaten og Vinjar i Suldalsosen. Vanvik hadde også skule inn til i fjor

VISSTE DU AT?

-Suldal blir ofte trekt fram som ein av dei beste turistkommunane i Rogaland. Du finn to hotell på Sand, eit på Nesflaten, og for eit år sidan opna Jelsa Hotell. I tillegg finn du mange andre trivelege overnatningsplassar i kommunen.

-Suldal er den største kraftkommunen i Norge.

-Kraftutbygginga på 70-talet gjorde at det blei bygd veg langs heile Suldalsvatnet. Før vegen kom, gjekk det ferje på Suldalsvatnet. Det er 17 tunnelar på vegen langs vatnet.

-Ein av dei mest besøkte festivalane i Ryfylke er faktisk ein marknadsdag. I oktober kvart år steller maskinforhandlaren Møgedal Mek. Verkstad til Møgedalsmarknaden. Då kjem det fort opp mot 4 000 menneske for å oppleva marknads- og festivalstemning inne på området.

-Gangbrua Høsebrua rett ovanfor Sandsfossen, blei i 2013 kåra til «bridge of the year» av det amerikanske reiselivsmagasinet Travel+Leisure.

-Suldalsposten er avisas suldølen les. Avisa blei for nokre år sidan kåra til den beste lokalavisa i Norge. Papirutgåva kjem ut kvar onsdag. Avisa blei første gong gjeven ut i 1976.

-Folk kjem frå heile verda til Suldal for å fiska laks og for å dra på laksesafari frå Mo Laksegard.

sommar. Men, elevane her går nå i Sauda på skule.

- Alle ungdomane i Suldal går ungdomsskule på Sand skule. Fram til førre skuleår hadde Nesflaten eigen ungdomsskule. Men, nå går dei få ungdomane derfrå på Sand, sjølv om reisevegen er lang.
- På Sand er det vidaregåande opplæring, som ligg under Sauda vgs. Det gjeld toppvolleyutdanninga, samt delar av undervisninga i bygg- og anleggsteknikk.
- Skigruppa i Suldal IL har ofte skikarusell i lysløypa på Gullingen. Når du møter eit fotballag frå Suldal IL, speler dei i gule drakter og svarte bukser. Heimekampane blir spelt på Prestavikjo stadion i Suldalsosen.
- Kunst, scene og musikk er stikkord for eit rikt kulturtilbod for barn og unge i Suldal. Og kulturhuset på Sand er ein kjær møteplass i så måte.
- Rundt omkring i dei ulike bygdene er det mange tilbod til barn, med alt frå 4H, Speidar og aktivitetar på bedehuset.

KAN SKRYTA AV:

Turisme! Turistar har strøymd til Suldal i tre ulike hundreår. Her har engelske lakselordar bygd flotte hytter og lakseslott, i høve laksefiske. Folk frå inn- og utland har opplevd fjord, hei, vatn, elv, fjell og dal, sommar som vinter.

Ryfylkedagane har vore i arrangert i over 40 år. Første helga i juni er det stor stemning for store og små på Sand. Andre bygdedagar i Suldal er Vanvikfestivalen og Halvøydagen.

Ryfylkemuseet har hovudsetet på Sand. Det regionale museet for heile Ryfylke, har fleire lokasjoner. Men, hovedkontoret, fleire utstillingar og det flotte Nesasjøhuset ligg på Sand, med jekta Brødrene af Sand liggjande inn til kaien. Test ut den nye museumsappen!

Kraft! Vatn som blir omgjort til straum har gjort Suldal til den rikaste kommunen i Ryfylke.

Arkitektur: Dra til Nesflaten, der ingen skulle tru at nokon ville byggja slikt. 60-og 70-talshus, hotell og kraftsentral. Mildt sagt stilig.

Idyllen Jelsa. Strandstaden vest i Suldal har vunne kåringar både på TV2 og NRK om kor det er finast!

Suldal Bad på Sand opna i desember 2019. Symjebasseng, stupetårn, velværeavdeling, utebad og ein fantastisk fjordutsikt. Målet var 20 000 besökjande i 2020. Det kom 48 500.

Toppvolley Norge! Den einaste vidaregåande volleyball-linja i Norge. Anlegget på Sand har også eigen innandørs sandhall. Skuletilbodet ligg under Sauda vgs, og er meir populært enn nokon gong.

OL-gull til Suldal. Ja, me må kunna seia det! For under Tokyo-OL i 2021 vann sandvolleyballparet Anders Mol og Christian Sørum gull. Begge har vore elevar ved Toppvolley Norge, og har også blitt verdsmeistrar.

HJELMELAND KOMMUNE

www.hjelmeland.kommune.no

foto: Jon Ingemundsen

Innbyggjartal: 2 619 per 01.01.2023

Kommunesenter: Hjelmelandsvågen

Ordførar: Anita Husøy Riskedal (Senterpartiet) Var opphavleg varaordførar frå 2019. Blei ordførar seinhaustes 2022. Ordførar Bjørn Laugaland måtte gje seg grunna alvorleg sjukdom. Han døydde like før jul i 2022.

Varaordførar: Harald Ommundsen (Senterpartiet)

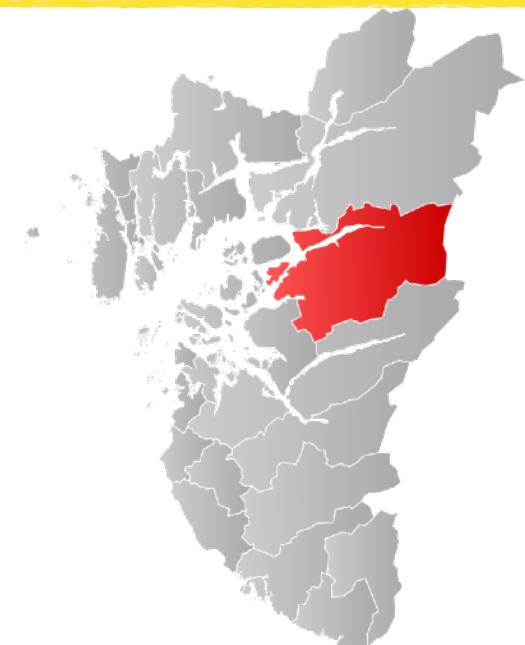
Kommunevåpenet er ein såkalla gull Andreaskross på raud bakgrunn, laga med trillingstrenger. Denne «X-en» blir brukt i kunst og dekorasjonar. Og for Hjelmeland sin del viser det flettverket i setet til ein jærstol. Hjelmeland er kjent for å laga jærstolar gjennom fleire generasjoner.

Geografi:

Hjelmeland er den nest største kommunen i Ryfylke og den nest største i Rogaland, med tanke på areal. 1 068 kvadratkilometer stor. Hjelmeland kommune grensar til Suldal i nord, mot Bykle i aust, i sør mot Sandnes og Strand, og mot Stavanger i vest. Det høgaste punktet er Stora Blåfjell (1 254 moh.)

Hjelmeland er den ryfylkecommunen som har mest blanding av øyar, hei, fjordar og fjell. Hjelmeland er heilt inn til Jøsenfjorden og Førre i aust og til øya Helgøy i vest. Randøy er den største øya i Hjelmeland kommune. Årdal, Fister og Hjelmeland er hovudgrendene. Namnet «Hjelmeland» kjem av det vesle fjellpartiet Hjelmen. Dette fjellet ligg tett på Hjelmelandsvågen, og ser ut som, ja nettopp, ein hjelm.

Frå første januar 2020 blei Hjelmeland kommune mindre. For då gjekk Hjelmeland sin del av øya Ombo inn i Nye Stavanger kommune, saman med kommunane Finnøy og Rennesøy. 75 menneske skifta dermed kommune, og Hjelmeland fekk færre innbyggjarar. Før den tid hadde Hjelmeland ein tredel av Ombo, og Finnøy kommune to tredelar.

Kom deg til Hjelmeland:

- Hjelmeland er på ein måte midt i leia. På Hjelmeland går det ferje til Nesvik fleire gonger i timen. Enten kjem du Riksveg 13 frå nord og til Nesvik. Elles så kjem du sørfrå til Hjelmeland.
- Alt er blitt kortare med Ryfylketunnelen som opna 30. desember 2019. Svtunnelen på riksveg 13, ved Tysdalsvatnet, har også korta ned reisetida. Du kan køyra til Hjelmeland, eller ta buss frå Stavanger og Strand.
- Ferja mellom Nesvik og Hjelmeland går inn til 12 gonger i døgnet innom Skipavik på Ombo. Her kan du køyra over Ombo og ta ferje vidare til øyane i tidlegare Finnøy kommune.
- Det går hurtigbåtar mellom fleire stader i Hjelmeland og til Finnøy. Her korresponderer dei med båtar både til Stavanger og nordover i Ryfylke.
- I 1976 blei Randøy bru opna av Kong Olav, og randøybuen blei landfaste. I 2022 opna den nyaste bruhaugen i Ryfylke. Då blei den vesle fruktøya Helgøy landfaste inn til Mosnes. 44 innbyggjarar jublar over fastlandssamband.

Historisk sus:

- Det første bedehuset i Norge blei bygd i 1840 ved sida av kyrkja i Hjelmelandsvågen. Det vil seia; dei frå Strand vil protestera. Strandbuen meiner det første bedehuset blei bygd tre år tidlegare rett ovanfor Tau. Uansett fór heile bedehuset i Hjelmeland på sjøen i 1940. Då var det ein stor flaum som drog med seg både bedehus, bustadhus og halve kyrkjegarden ut i fjorden.
- Bygda Årdal har to kyrkjer. Den eldste er frå 1620, og er eit populært turistmål. Den «nye» kyrkja blei vigsla i 1919.
- Du finn elles kyrkjer på Fister og på Hjelmeland, begge er bygde midt på 1800-talet.
- Den store kraftutbygginga Ulla-Førre på 70- og 80-talet påverka så visst også Hjelmeland. Kommunen blei ein kraftkommune, i vesentleg nasjonal storleik.
- Spinneriet i Hjelmelandsvågen er eit gammal industribygg frå 1873, som nå blir brukt til museums- og kulturformål. Bygget ligg tett ved Hjelmelandsåna, og var eit ullspinneri der mange kvinner hadde sin arbeidsplass.
- Jærstolen. Me kjem ikkje utanom. Denne flettekunsten på stolar har liksom vore Hjelmeland si greie, med fleire jærstolfabrikkar. Men at Jæren skulle vera i Ryfylke? Forstå det den som kan.

Næringsliv:

- Fisk har alltid vore noko folk frå Hjelmeland har halde på med. Først med store fiskebåtar ute til sjøs. Så kom oppdrettet! Mowi sitt lakseslakteri på Hundsnes er det største i sitt slag i Rogaland, og Hjelmeland er ein av dei største oppdrettskommunane på Vestlandet.
- I Tytlandsvik finn du eit av dei største landbaserte oppdrettsanlegga i Norge. Her sym postsmolt rundt. Postsmolt er «ungdomsfisken», og er neste steg før fisken skal ut i anlegg i sjøen. Med å ha fisk på land først, reduserer ein tida laksen er i sjøen, og dermed også mindre sjanse for lakselus.
- På andre sida av Jøsenfjorden ligg Centre for Aquaculture Competence, som er eit high-tech forskingsanlegg for å få til ein endå meir berekraftig produksjon av oppdrettsfisk.
- Norges beste røykelaks kjem frå Hjelmeland. King Mikal Salmon/ Mikals Laks, som ekteparet Astrid F. og Mikal Viga driv på Skiftun. Mikals Laks har vunne mengder av prisar for beste sjømat i Norge.
- Sterling White Halibut driv oppdrett av kveite i Kjeurda i Jøsenfjorden. «A special fish for special occasions» er slagordet. Stjernekokkar frå heile verda elskar å jobba med denne fisken.
- Landbruk: Hjelmeland har alltid vore ein viktig landbrukskommune og er ein av dei fremste i Rogaland. Sau, storfe, gris og litt fjørfe.
- Hjelmeland er blitt den viktigaste fruktkommunen i Rogaland. Stor satsing på eple, plommer og bær. Produsentane har også eit eige fruktpakkeri i Årdal, der fruktboender frå både Hjelmeland og andre delar av Ryfylke sender frukta si. Dessutan aukar produksjonen stort av både eplemost og sider i Hjelmeland.
- Norstone har sanduttak i Årdal, ettersom store delar av denne flatbygda har store sandressursar. Sand og stein frå Årdal går til betong innanriks og utanriks.
- Hjelmeland Sparebank er den einaste lokalbanken i Ryfylke, og har hovudkontor på Hjelmeland. Banken heitte først Hjelmelands Kommunebank og starta heilt tilbake i 1907.

VISSTE DU AT?

- I 2021 fekk ferjesambandet mellom Nesvik, Hjelmeland og Ombo nye ferjer. «Nesvik» går på elektrisk straum. «Hydra» er bygd for å gå på endå meir miljøvenleg drivstoff, nemleg hydrogen. Ferja ligg til lading i skrivande stund, og skal i løpet av våren kunna gå på hydrogen.

-Hjelmeland har dei siste åra sagt nei to gonger til spørsmålet om å slå seg saman med Strand kommune. Første gongen var det også snakk om å slå seg saman med Forsand i tillegg.

-To av dei mest populære turmåla i Hjelmeland heiter Trodla Tysdal og Skomakarnibbå. Berre namna bør lokka deg til å oppsøkja attraksjonane.

- Laurdag 18. juni var det stor fest i Hjelmeland, då Helgøybrua på 290 meter skulle opnast. Tett på 1 500 menneske samla seg for å feira opninga av bruva over

Barn og ungdom:

- Idretten i kommunen er nå samla inn under Hjelmeland IL. Ski, løp og fotball er dei største greinene. Nytt klubhus og ny kunstgrasbane er på plass, og fotballaga spelar i kvite skjorter og svarte bukser.
- Dei som går på kulturskulen kan gå både i Årdal, på Fister og på Hjelmeland. Desse tre plassane har også grunnskule, medan det er felles ungdomsskule på Hjelmeland.
- Hjelmeland har ei eiga ungdomsteatergruppe, som set opp forestillingar med jamne mellomrom.
- Når ungdomar frå Hjelmeland skal på vidaregåande skule, pendlar dei fleste til Tau og Strand vgs.

KAN SKRYTA AV:

Årdalselva. Ei av dei beste lakse-elvene i Rogaland. Fisket opnar 20. mai kvart år.

Frukt! Ryfylke, og spesielt Hjelmeland, er ein stor fruktprodusent. Eige fruktpakkeri i Årdal.

Verdas største jærstol er raud, og den finn du utanfor kommunehuset i Hjelmelandsvågen.

Kveita frå Jøsenfjorden er nesten meir kjent i utlandet enn i Norge, og er høgt verdsett av kokkar over heile verda.

Jon Arne Helgøy! Den mest morosame skyssbåtføraren i heile landet. Han har vunne både reiselivspris for Rogaland, Hjelmelandsprisen og Ryfylke sin eigen Pilt-Ola pris.

Ryfest. I årevis var namnet Norsk Frukt- og laksefest. I 2021 heitte denne mat- og opplevingsfestivalen for første gong Ryfest. Set av første helga i september.

Laks! Ryfisk er det største lakseslakteriet i Rogaland, og ligg på Hundsnes i Hjelmeland. MOWI slaktar oppdrettslaks frå Ryfylke og sender opp mot 20 trailerar med fisk kvar dag.

Eventyrskogen i Årdal er blitt ein stor turistattraksjon. Eldfinn Austigard har skore ut eventyrfigarar i tre og sett dei inn i ein magisk skog på oppsida av sandbygda Årdal.

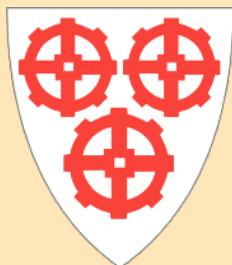
Eplemost og sider. Dan Olav Sæbø er ein av mange fruktdyrkarar i Hjelmeland. Både han og nabo Bodil Kvame har vunne verdsmeistertitlar i sider. Siderproduksjon er verkeleg populært i fruktkommunen.

Magnhild Meltveit Kleppa! Ein av dei mest markante norske politikarane dei siste 30 åra. Stortingspolitikar, statsråd i fleire regjeringar og til sist fylkesmann. Nå pensjonist.

STRAND KOMMUNE

www.strand.kommune.no

Innbyggjartal: 13 474 per 01.01.2023

Kommunesenter: Jørpeland

Ordførar: Irene Heng Lauvsnes (Høgre) (vald i 2015, attvald i 2019)

Varaordførar: Bjørn Aril Veland (uavhengig)

Kommunevåpenet syner tre vasshjul på sølv bakgrunn. Det passar godt med vasskraft, mølleverksemd og industri, både knytt til stadene Jørpeland, Tau og Fiskå.

Geografi:

Strand kommune grensar til lands til Hjelmeland i nordaust og til Sandnes i sør, og til vanns til Stavanger i vest. Det høgaste punktet er Heiahornet på 774 moh. I ryfylkemålestokk er Strand liten i areal, men klart størst i folketall. Tettstadene Tau og Jørpeland står for det aller meste av folketalet. På Jørpeland bur det over 7 500 menneske. Fiskå, Bjørheimsbygd, Heia, Solbakk og Idse er dei mest kjente bygdene utanom. Strand ligg nær Stavanger og fekk i 2019 undersjøisk tunnel til Hundvåg i Stavanger. Alle i Strand bur på fastlandet, bortsett frå nokre få som bur på småøyane Heng og Sør-Hidle.

Innbyggjarane på nordsida av Lysefjorden i gamle Forsand kommune blei ein del av Strand kommune frå 01.01.2020. Dermed fekk Strand 168 fleire menneske, og bikka 13 000 innbyggjar. I same renna blei også Prekestolen overført til Strand kommune. Strand kommune er 262 kvadratmeter stor.

Kom deg til Strand:

- 30. desember 2019 blei Ryfylketunnelen opna. Verdas lengste undersjøiske tunnel er 14,4 km og strekkjer seg frå Solbakk i Strand til Hundvåg i Stavanger. Ferja mellom Tau og Stavanger, samt hurtigbåten mellom Jørpeland og Stavanger, blei då lagt ned.
- I over eit år var det gratis å køyra gjennom tunnelen. I 2021, då det blei bomavgift, var målet at 4 800 personbilar skulle køyra gjennom Ryfylketunnelen per døgn. Snittet er på vel 5 600. Men, fleire og fleire passerande er el-bilar, og desse har betalt halv pris. Då er det kome mindre inntekter til bomselskapet enn budsjettert. Fylkestinget i Rogaland vedtok derfor i februar at el-bilistar nå skal betala 70 prosent av full takst.
- Det går ofte buss mellom Stavanger og Strand.
- Du kan framleis ta hurtigbåt mellom Stavanger og Tau.
- Frå nord kjem du køyrande riksveg 13 frå Hjelmeland.
- Du kan også ta ferje Lauvvik i Sandnes og Oanes i Strand (som låg i Forsand før).

Historisk sus:

- Strand kan skilta med eit område med 2 500 år gamle helleristningar. Feltet ligg ved sjøkanten, ikkje langt frå der Ryfylketunnelen kjem opp på Solbakk.
- Jørpeland fekk ei oppblomstring for vel 100 år sidan. I 1913 blei det etablert eit stålverk, og Jørpeland blei ein industristad på linje med Sauda.

foto: Tor Inge Jøssang

- Krafta frå elvene har vore vesentleg i Strand. Jørpelandsåna produserte kraft til Stålverket. På Tau og Fiskå har det vore 150-års tradisjon med mølleverksemد.

- Hola Eigå. Eller den hole eika.

Midt mellom Tau og Jørpeland bøyar ei staseleg eik seg over Riksveg 13. På folkemunne er

dette skiljet mellom nord og sør i Strand. Og ja, det har historisk sett vore mange stridigheter mellom dei som har budd på kvar si side av treet.

- Det første bedehuset i Norge blei bygd rett på sida av kyrkja på Strand i 1837. Då er me like ved Tau. Men, dei frå Hjelmeland meiner *dei* har det eldste bedehuset. Begge bedehusa er i dag vekke.
- Strand kyrkje i utkanten på Tau er den eldste kyrkja i Strand, og er frå 1874. Men, hausten 2021 fekk Tau ny kyrkje, midt i sentrum. Jørpeland har ei kyrkje frå 1969.

Næringsliv:

- Stålverket på Jørpeland har produsert stål sidan 1913. På slutten av 1970-talet jobba det 1200 personar på verket. Sidan den gong har verket hatt tre konkursar, skifte av eigarar og ny produksjon. Men, dei siste eigarane av Stavanger Steel la ned produksjonen i fjor, og 77 tilsette mista jobben. Nå er det ei ny verksemd som bruker verket, men til beskjeden produksjon.
- Det har vore mølle- og kvernhusdrift på Tau sidan 1855. Tau Mølle produserer mellom anna Puffa Ris og Puffa Havre i eit monumentalt bygg ved kaien på Tau.
- Fiskå Mølle er ein vesentleg kraftførprodusent. På Fiskå har det vore produksjon sidan slutten av 1800-talet.
- Nordmarka industriområde nord for Tau er det største i sitt slag i Ryfylke. Her er stor og mindre industri samla, med alt frå steinbrot til hightech-teknologi. Fleire byggjeklare tomter er klare for nye aktørar.
- I Bjørheimsbypg finn du Glasskjellaren, som produserer glaskunst.
- Avanti Ryfylke er ei unik bedrift på Jørpeland, som er ei såkalla tilrettelagt verksemd. Avanti har alt frå vaskeri til sal av trevarer og montering.
- Comrod på Tau er ei leiande verksemd i verdsstålestokk, når det gjeld kommunikasjonsutstyr til forsvarsindustrien
- Strand Gård på Tau vann Det Norske Måltid sine kåringar for beste kjøt både 2019 og 2020. Først var det svinenakke frå Mangalitsagris, og deretter for kjøt frå vaktelfuglar.

Barn og ungdom:

- Staal Jørpeland IL og Midtbygdens IL (MIL) på Tau er dei to største idrettslagene i Ryfylke. Staal feira 100 år i 2019, og har utspring frå Stålverket på Jørpeland. Det er alltid høg temperatur når dei svarte og grøne stripene frå Jørpeland møter dei kvite og grøne stripene frå Tau. Men, det er meir fredfullt nå, ikkje minst etter at Staal og MIL arrangerte Ryfastløpet saman i 2019.

VISSTE DU AT?

- R13 er ikkje Riksveg 13, men det nye kjøpesenteret på Tau.

- Flor og Fjære ligg på Sør-Hidle i Strand kommune. Sør-Hidle har ein fauna som ingen andre, og når du kjem til Flor og Fjære får du oppleva blomar og vokster, som du aldri trudde fanst i Norge.

- Ryfastløpet blei arrangert 5. oktober 2019. Den einaste og djupaste undersjøiske halvmaratonen i verda. Frå Stavanger, via Hundvågtunnelen og så Ryfylketunnelen – 21 km langt og 292 meter under havet og til Solbakken. Det var påmeldt 7500 løparar. MIL og Staal arrangerte eit av Norges største idrettsarrangement det året.

- Strandbuen er lokalavisa for Strand. Ja, ikkje berre for Strand, men Hjelmeland og Forsand med. Avisa kjem ut kvar onsdag og fredag i papirformat, og er inne i sin 60. årgang.

- Strand er den største juletrekommunen i Rogaland. Fleire bønder har kasta seg inn i juletreproduksjonen. Og Ryfylke er regionen med flest juletre i heile Norge.

- Mølleparken på Tau er eit av dei mest idylliske turområda i Strand. Her er ein eigen villa, som tidlegare direktørar ved Tau Mølle disponerte. Flotte plenar og ei fin turløype rundt Krossvatnet, i tillegg til leikeområde for barn.

- Speidar, trial, teater og musikk er populære fritidsaktivitetar i Strand, i tillegg til idretten. Noko som er blitt svært populært er skateparken på Jørpeland og aktivitetsområdet Superparken ved nye Tau skule.
- Strand er den einaste kommunen i Ryfylke med friskular, der du finn både KF Skolen og Tryggheim Strand.
- Strand vidaregåande skule ligg på Tau, og har åtte utdanningsprogram. Her har dei den mest moderne vidaregåande havbruksutdanninga i Norge. Dessutan har skulen ein spennande automatiseringslinje med robotisering saman med Comrod. Skulen har i overkant av 600 elevar, og skal byggja ut for å kunna husa 800.

KAN SKRYTA AV:

Prekestolen! I 2022 sette ein besøksrekord med 348 482 personar som gjekk til Prekestolen. Prekestolen ligg nå i Strand kommune, men var fram til 31.12.19 i Forsand kommune.

Juletrebyen Jørpeland! Saman med juletreprodusentane i området skapar Juletrebyen Jørpeland aktivitetar, merksemd og identitet for ein gamal norsk tradisjon: julestreet! Kvart år før jul blir heile byen pynta med juletre.

Knutepunktet Tau! Ved det høgreiste møllebygget har folk reist med ferje mellom Stavanger og Ryfylke i nesten 60 år. Nå er ferjesambandet lagt ned. Men, Tau blomstrar som aldri før. Og i 2021 blei den nyaste kyrkja i Ryfylke innvia, midt i sentrum på Tau.

Jørpelandsholmen! I 2017 blei Staalverksbrua, ei gangbru som går frå Jørpeland til Jørpelandsholmen, opna. Holmen er nå blitt det mest populære turområdet i Strand. Det er på grensa til trøngt der!

Ny og gammal kunst: I Kuvika på Solbakk finn du eit par tusen år gamle helleristingar frå bronsealderen. Heile 40 figurarar er å sjå på svaberget i vika. Drar du til Jørpeland kan du skua Solspeilet. Denne åtte meter høge pyramiden i rustfritt stål er reist på Klungholmen, like ved Jørpelandsholmen, av kunstnar Stian Heimlund Skjæveland.

Jørpeland er by. Jo visst fekk Jørpeland bystatus 1. april 1998. Det var ingen aprilspøk.

Strandadagane i juni er den største festivalen i Ryfylke, med 10-12 000 besøkande. Jørpeland er plassen, og det er fest tre dagar til ende.

Gunn Rita Dahle Flesjå! Olympisk meister og verdsmeister i terrengsykling, frå Bjørheimsvik som nå bur i Sandnes.

FORSAND

i Sandnes kommune

www.sandnes.kommune.no

Innbyggjarar: 989 per 01.01.2023. Det utgjer 1,2 prosent av innbyggjarane i heile Sandnes kommune, som har vel 82 500 innbyggjarar.

Kommunedelsenter: Forsand

Ordførar: Stanley Wirak (Arbeidarpartiet) – Vore ordførar i Sandnes sidan 2011. Er då første ordførar for nye Sandnes frå 2020.

Varaordførar: Pål Morten Borgli (Framstegspartiet)

Kommunevåpen: Ein sandnesgauk i sølv på grøn bakgrunn. Sandnesgauken er ein leirgauk, som blei laga grunna tegl- og keramikkindustrien i byen. Forsand sitt kommunevåpen fram til 01.01.2020 var ei hegre.

Geografi:

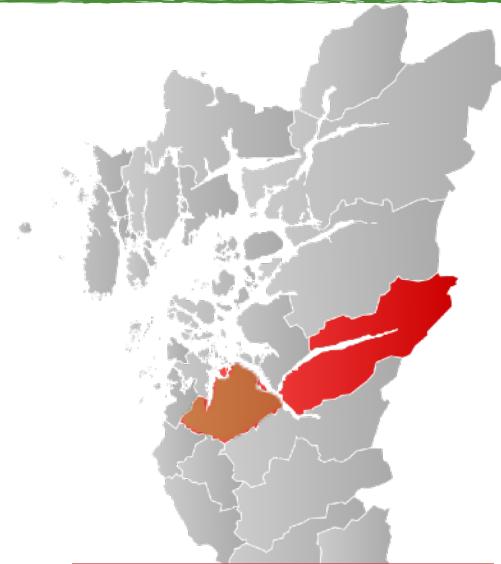
Forsand i Sandnes kommune grensar til Hjelmeland og Strand i nord, i sør mot Gjesdal, og i aust mot Bykle og Sirdal i Agder. Det høgaste punktet i Sandnes kommune er Lysekammen på 1 304 moh, som ligg nordaust for Lysebotn. Altså i gamle Forsand kommune.

Kommunediskusjon

Frå 01.01.2020 slo dåverande Forsand kommune seg saman med Sandnes kommune. Regjeringa bestemte også at Forsand nordvest for Lysefjorden skulle bli ein del av Strand kommune. Dermed gjekk 168 forsandbuar frå den såkalla Kolabygda over til Strand kommune. Strand fekk også Preikestolen. Ferjeleiet på Oanes i gamle Forsand, ligg dermed i Strand kommune. Det same gjeld Lysefjordsenteret, som tar imot tusenvis av turistar kvart normalår. Sjølv om størstedelen av Forsand blei ein del av Sandnes i 2020 har diskusjonane om kommunegrenser halde fram. I Februar 2022 føreslo Statsforvaltaren i Rogaland at heile gamle Forsand burde innlemmast i Strand kommune. I ei folkehøyring i januar 2022 sa også 54 % av dei frå Forsand at dei heller vil høyra til Strand. 44 % vil vera i Sandnes. Likevel har fleirtalet på Stortinget bestemt at kommunegrensa ikkje blir endra tilbake. Det er ikkje utenkeleg at saka dukkar opp igjen inn mot Stortingsvalet om to år.

Kom deg til Forsand:

- Køy Riksveg 13 og Ryfylketunnelen frå Stavanger. Ta til høgre på Solbakk og følg fylkesveg 523 forbi Jørpeland. Sving over den spektakulære Lysefjordbrua og du er på Forsand!
- Du kan også koma over frå Sirdal og Suleskaret og ned i Lysebotn. Skal du vidare må du ta båt.
- Det går rutebåt til bygdene i Lysefjorden mandag til fredag, i tillegg til sundag. Det går også turistferje kvar dag på Lysefjorden om sommaren.
- Ferja mellom Oanes og Lauvvik? Vel, eit stort spørjeteikn. Knutepunktet mellom gamle Forsand og Sandnes. Fram til nyttår 2019-2020 blei ferja drive av offentlege midlar. Etter at Ryfylketunnelen opna, stod Boreal Sjø for privat drift av ferja, utan offentlege subsidier. Ferja var lenge innstilt i 2021, byrja så å gå, men rett før jul i 2022 gjekk siste ferjetur. Per i dag er det ikkje drift i ferjesambandet.

Det som er raudt er Forsanddelen av Sandnes kommune. Det som er brunt, er resten av Sandnes.

Historisk sus:

- Vil du tilbake til bronse- og jernalder, er Landa Park på Forsand rette staden å reisa. I følgje Arkeologisk museum i Stavanger er det her på Forsand og Fossanmoen det er funne flest spor etter eldgamle hus.
- Forsand har vore ein kraftkommune, og Sandnes er nå ein kraftkommune. Lysebotn og Flørli er dei to sentrale plassane historisk sett. Flørli Kraftstasjon på sørsida av Lysefjorden blei bygd i 1917, i hovudsak for å produsera straum for innbyggjarar i Stavanger. Flørli var eit eige samfunn med skule, butikk og postkontor.
- Forsand kyrkje er frå 1854. Før den tid måtte folket i Forsand kryssa Høgsfjorden å dra til Høle for kyrkjelege handlingar. I Lysebotn finn du Lyse Kapell frå 1961.
- Ole Olsen Sangesand frå Lysefjorden var kjendis då han levde (1779-1858). Han var handelsmann, kyrkjeeigar, eventyrar og kremmar. Ole, eller Pilt-Ola som han blei kalla, ville skapa ein betre kvardag for folk flest. Han satsa, med ulikt hell. Pilt-Ola gjekk mellom anna til Finnmark og tok med seg tamrein tilbake til Setesdal-Ryfylke. Historia seier også at han ville gå til Amerika. Ole gjekk gjennom heile Russland og kom til Beringstredet. Der snudde han, for han kom seg jo ikkje til Amerika. Turen tok over sju år.

Næringsliv:

- Forsand er tufta på sandindustri. Det er store verdiar som kvart år blir tatt ut frå ulike sandtak. Forsand Sandkompani har tatt ut sand frå Fossanmoen sidan 1964.
- Norsk Spennbetong er ei stor entreprenørverksemd, som produserer og monterer betongelement til alle typar bygg og vegprosjekt.

- Det er fleire djupe kaiar langs med Høgsfjorden i Forsand. Derfor er det også stor industriverksemd i bygda.
- Forsand er kraft. Det har vore produsert kraft frå vatna i fjella rundt Lysefjorden i over 100 år. Energiselskapet Lyse har nyleg bygd heilt ny og moderne kraftstasjon i Lysebotn.
- Landbruket står sterkt i Forsand. Du finn mykje storfe, sauar og ikkje minst høner her sør i Ryfylke.
- Ved Lysefjorden Marina er det både utleigehytter, gjestehamn og Jokerbutikk. Og møter du på eigar Rune Stangeland får du både eit smil og høve til å kjøpa syrekaker i butikken.
- Lysefjorden er den desidert største turistmagneten i Rogaland. På eit normalår er vel 700 000 menneske på land og sjø i fjordområdet.
- Hessel Harker er opphavleg frå Nederland. Han har funne levebrødet sitt i kraftbygda Flørli, ja den med dei 4444 trappetrinna. Overnatningsplass i både hus og telt, restaurant og turmagnet. Flørli er blitt ein svært populær stad.

VISSTE DU AT?

-Pilt-Ola har fått ein eigen pris kalla opp etter seg. Kvar haust deler Ryfylkealliansen ut Pilt-Ola-prisen til ein ryfylking som har våga, satsa og sett Ryfylke på kartet. Vinnarane så langt er skyssbåteigar Jon Arne Helgøy (2017), Bjørn Moe ved Mo Laksegard (2018), tidlegare statsråd Magnhild Meltveit Kleppa (2019), tomatgartnar Jan Terje Vignes (2020), drivar av Ryfylke bakeri & konditori, Gunvor Fiskå (2021) og dugnadsgeneralen ved Hovlandsnuten opp: Per Inge Fjellheim (2022).

-Tunnel til Gjesdal?

Forsandbuen har i mange år kjempa for å få byggja tunnel frå Espedal sør for Forsand til Frafjord i Gjesdal. Då vil ein korta reisevegen både sørover og austover i landet. Men, ting tar tid. Det er lite politisk fart i arbeidet, og ingen veit heilt når og om arbeidet kan starta.

-Lysefjordbrua som ligg ved innløpet til Lysefjorden knyter Forsand saman med Strand kommune. Brua er frå 1997 og har eit spenn på 640 meter.

-Nå er kommunevåpenet til forsandbuen Sandnes sin gauk. Slik såg kommunevåpenet til Forsand ut før – ei hegre.

-Gå! Ja, områda rundt Lysefjorden og i heiane, er svært populære turområde. Ikke rart det er aktivt turlag på Forsand.

- Forsand lengst sør i Ryfylke, ligg altså i Sandnes kommune. Sandnes kommune har vore offensive i si satsing inn mot ein ny kommune, spesielt innan reiselivet.

Barn og ungdom:

Forsand IL driv i hovudsak med handball og fotball. Forsand spelar i blå drakter og blå shortsar. Kulturhuset, idrettshall, kunstgrasbane og skule ligg vegg i vegg på Fossandmoen. Her er det stor kulturell aktivitet, med alt frå musikk- og kulturskule til eit flott symjebasseng. Naboane i Strand har også vore misunnelege på dei frå Forsand, som har slikt flott basseng. Det er ikkje få strandbuar som har tatt turen over Lysefjordbrua for å bada.

KAN SKRYTA AV:

Fornminne! Knapt nokon kommune i Rogaland kan skilta til så mange funn frå eldgamle dagar, som Forsand. På og ved Fossanmoen, ved fortidslandsbyen Landa, er det grove opp mange kulturskattar fleire tusen år tilbake, frå bronse- og jernalder.

Verdas største hammar står utstilt utanfor lokala til Forsand Byggservice. Nesten 9 meter lang og 4,7 meter høg, og skore ut av trekunstnar Oliver Vogt.

Lysefjorden! Er det ein flottare fjord i Norge? Den majestetiske Lysefjordbrua inviterer deg inn til ei 4,2 mil lang fjordopplevelsing. Her stupar fjella ned i den djupe fjorden, der Kjeragplatået er mektigast. På båtdekka høyrer du skrytet på mange ulike tungemål.

Lysebotn Opp! Rulleskiløpet som går opp dei 27 hårnålssvingane frå Lysebotn. Blir arrangert på seinsommaren som ein del av Blinkfestivalen i Sandnes. Ein av dei mest populære tv-sendingane til NRK om sommaren.

Reiseliv: Ingen andre deler av Ryfylke har så mange reiselivsaktørar som Forsand, ut frå innbyggjartalet. Langs heile Lysefjorden finn du små og store overnattingsplassar, matservering og aktivitetstilbydarar.

Solstova er eit populær sanserom på aldersheimen Forsandheimen. Med ein fantastisk utsikt ut over Lysefjorden og Høgsfjorden kan bebruarane kosa seg med sandstrand, palmesus og varme. For her kan du ved eit enkelt tastetrykk ta turen til både Miami Beach og Mauritius.

RYFYLKEØYANE

i Stavanger kommune

www.stavanger.kommune.no

foto: Jon Ingemundsen

Innbyggjarar: 8 304 per 01.01.2023, der Finnøy kommunedel har 3 333 innbyggjarar, medan det bur 4 971 i øyane i Rennesøy. Totalt har Ryfylkeøyane 5,7 % av Stavanger kommune sine 146 011 innbyggjarar.

Kommunedelsenter: Judaberg på Finnøy og Vikevåg på Rennesøy

Ordførar: Kari Nessa Nordtun (Arbeidarpartiet) – første ordførar i nye Stavanger kommune frå 1. januar 2020.

Varaordførar: Dagny Sunnanå Hausken (Senterpartiet)

Kommunevåpen: Ein avkvista vinranke med blad i gull på blå bakgrunn. Motivet er frå eit bysegl frå 1500-talet.

Geografi:

Ryfylkeøyane i Stavanger kommune grensar til Randaberg i sør, Kvitsøy i vest, Hjelmeland og Strand i aust og Suldal, Vindafjord, Tysvær og Bokn i nord.

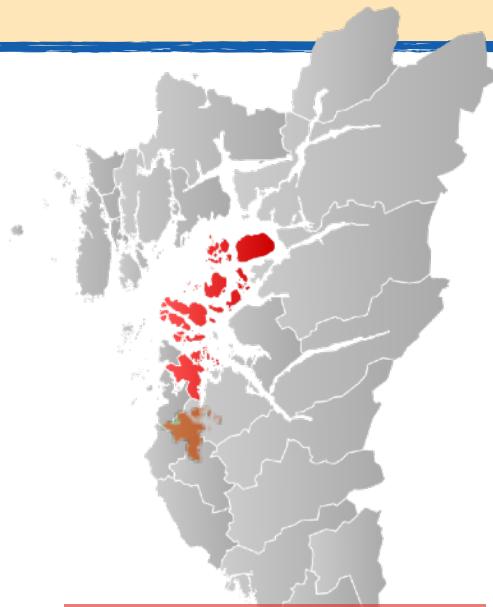
Ryfylkeøyane består av 24 øyar som det bur folk på. 16 av desse låg i Finnøy kommune, åtte i Rennesøy kommune.

Frå 1. januar 2020 blei tidlegare Finnøy kommune og Rennesøy kommune ein del av Stavanger kommune. Heile øya Ombo, som tidlegare var delt mellom Finnøy og Hjelmeland, blei med på flyttelasset.

I 1992 stod Rennfastsambandet klar. To undersjøiske tunnelar og to nye bruver knytte sju av øyane i tidlegare Rennesøy kommune i hop, og saman med Randaberg på fastlandet. Byfjordtunnelen er nesten 6 km og 223 muh. på det djupaste, medan Mastrafjordtunnelen mellom Mosterøy og Rennesøy er 4,4 km og 133 muh.

Finnøy og Talgje, i tidlegare Finnøy kommune, blei landfaste då Finnøytunnelen opna i 2009. Finnøytunnelen er 5 785 meter lang mellom Hanasand og Ladstein, mens armen til Talgje er 1 467 meter lang. Tunnelen når 200 meter under havet.

Det høgaste punktet i Stavanger kommune er Bandåsen på Ombo, med sine 513 moh. Til samanlikning er det ved Ullandhaugtårnet på toppen av Ullandhaug 139 moh, men der har du god utsikt til Ryfylke!

Det som er raudt er ryfylkeøyane i Stavanger kommune. Det som er brunt, er resten av Stavanger.

Kom deg til Ryfylkeøyane:

- Frå Nord-Rogaland kan du køyra E39 og ta ferja frå Arsvågen til Mortavika på Rennesøy. Frå sør kjem du frå Stavanger, via Randaberg og til øyane i Rennesøy.
- På Rennesøy er det ei avkjøring til fylkesveg 519. Følg denne vegen til Hanasand og ned i Finnøytunnelen. Då kjem du opp på Talgje eller Finnøy. På Finnøy kan du ta bilferje vidare til dei andre øyane i tidlegare Finnøy kommune. Du kan også koma til desse øyane via ferje frå Hjelmeland.
- Det går hurtigbåt mellom øyane i Finnøy, og du kan koma frå nord, aust og sør.
- Du kan også ta Ryfylkeferja mellom Jelsa og Nedstrand i nord og Heng i Strand i sør. Dette er i hovudsak ei ferje som går innom småøyar og mindre plassar i Ryfylke. Eit nytt tilbod frå 2021.

VISSTE DU AT?

Historisk sus:

- Øyane kan skilta med fleire gamle steinkyrkjer frå 1100-talet. Sørbø kyrkje på Rennesøy, Hesby kyrkje på Finnøy og Talgje kyrkje er blant dei eldste kyrkjene i landet. Kyrkjene har fleire likskapstrekk med Domkyrkja i Stavanger, med tanke på byggjestil. I tillegg har ein klosterkyrkja på Utstein frå om lag 1260.
- Utstein var først kongsgard, heilt tilbake til 800-talet. For då Harald Hårfagre hadde samla Norge til eit rike i ca 872 e.kr måtte han kvila. Då bygda han kongsgarden på Utstein.
- Ogmund Finnsson budde på Hesby. Han var mektigaste mannen i Norge og styrte landet som drottsete i to periodar på 1300-talet. På naboya Talgje var garden Gard ved kyrkja, hovudsete for baronar og mektige menn og kvinner.
- Heilt nord finn du Sjernarøyane. På Kyrkjøyn (natuleg nok) står ei vakker trekyrkje frå midt på 1600-talet.
- Det er mange bedehus på øyane i tidlegare Finnøy og Rennesøy kommunar. Bethel bedehus på Finnøy er frå 1878, og er det eldste bedehuset i Ryfylke som framleis står og er i bruk.
- Det første tomatveksthuset på øyane blei bygd på Flesjå på Finnøy i 1928. Sidan då har tomatproduksjon blitt ein av dei viktigaste næringane på øyane.
- På Åmøy finn du staden i Rogaland med flest helleristingar. Nesten 1 000 ulike figurar, som er både 2 og 3 000 år gamle.
- Spor etter andre verdskrigene: Tyskarane etablerte forsvarsverk på øyane, for å ha kontroll over innseglingsa til Stavanger. På Fjøløy, ikkje langt frå Utstein kloster, er det eit fantastisk turområde, der du går mellom bunkersar og kanonstillingar. På Søre Vignes på Finnøy finn du også eit anlegg, som er ope for publikum. Her kan du også oppleva eit vandreteater, på bestilling.

Næringsliv:

- Då tomateventyret starta på Finnøy i 1928, var det første drivhuset 48 m² stort. I dag er Lauvsnes Gartneri på Finnøy, Skavland gartneri på Talgje og Hanasand gartneri på Rennesøy dei store gigantdrivhusa. Storleiken er frå 25 000 m² og større.
- Stavanger er den største havbrukskommunen i Rogaland. Grunnen er alle oppdrettsanlegga som ligg i kommunedelane Finnøy og Rennesøy.
- På Helgøy i Sjernarøyane finn du Grieg Seafood sitt store lakselsakteri.
- Ryfylkeøyane har mange sauer. «Klosterlam» er blitt ein spesialitet, og har utspring i garden som er knytt til Utstein Kloster.
- På Østhusvik på Rennesøy finn du eit stort

- Tidlegare Finnøy og Rennesøy kommunar sine kommunevåpen såg slik ut. Finnøy sitt (øvst) var våpenskjoldet til Ogmund Finnsson, og Rennesøy hadde abbed-stavane til abbed Arne frå Utstein kloster som symbol. Dei to levde begge på 1300-talet.

- Innkrevjinga av bompengar til Rennfast blei avslutta i 2006. Men bomstasjonen på Sokn står der endå. Den er freda av Riksantikvaren. 1. juli 2021 blei det også gratis å køyra gjennom Finnøytunnelen, etter eit overraskande vedtak i Stortinget. Mange forventa at ein skulle betala fram til minst 2024.

- Galtamannen! Den aller første vestlending. Dei eldste spora etter menneske langs norskekysten er funne på Galta, sør for Mortavika ferjekai på Rennesøy. Over 10 000 år tilbake i tid!

- Ryfylke styrer Stavanger. Ja, for varaordførar i Stavanger, Dagny Sunnanå Hausken er frå Mosterøy, og var ordførar i Rennesøy i sist periode. Mor til ordførar Kari Nessa Nordtun, er dessutan frå Fister i Hjelmeland.

- Har du møtt Ombogubben? Når du køyrer frå ferjekaien på Eidssund og til Skipavik på Ombo, møter du eit litt spesielt fjell. Fjellformasjonen blir kalla Ombogubben, eller Adam om du vil. Og fjellet ser ut som ein mann med skikkeleg stor nase.

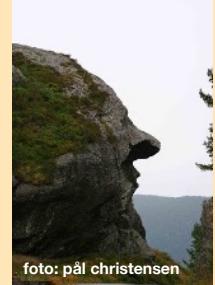

foto: pål christensen

- Smått er godt. Det er ei øy i gamle Rennesøy, som ikkje er landfast. Det er den vesle øya Brimse, med knapt 10 innbyggjarar. Ein av dei som bur der heiter Frode Ljosdal. Han produserer grønsaker, blomar og blad, som han leverer til restaurantane i både Rogaland og Danmark. På småøyane Byre, Bokn og Måløy i Finnøy bur det 17 fastbuande. Og så er det 160 hytter der.

- Øyposten er lokalavisa frå Finnøy, ei avis som fylte 50 år i 2020. Nå har Øyposten utvida området sitt og er lokalavisa for Ryfylkeøyane i Stavanger. Bygdebladet, med kontor på Randaberg, skriv også om saker frå øyane i Rennesøy.

fellespakkeri for tomatar.

- Øysamfunnet Sjernarøyane har åtte øyar, seks bruer og tre butikkar – på 337 innbyggjarar.
- Reiarlaget Rødne har hovudbase på Kyrkjøy i Sjernarøyane. Selskapet har om lag 130 tilsette. Selskapet driv med rutebåtar, chartertrafikk og ambulansebåt.
- Rennesøy har stor satsing på overnatting og matservering. Både Utstein Kloster hotell, Fjordbris hotell og Sjøberg Ferie har god plass og mange senger.

Barn og ungdom:

Barn og unge boltrar seg både i idrettshallar og fotballbanar på Mosterøy og Rennesøy, samt kulturhuset Meieriet i Vikevåg.

Finnøy Fleirbrukskall er den kulturelle og sportslege storstova på Finnøy, med alt frå barneidrett til «Open Hall».

Mastra IL er ei samanslutning av fleire tidlegare idrettslag. Klubben er den største frivillige organisasjonen i tidlegare Rennesøy kommune, og satsar spesielt på handball, fotball og turn. Mastra spelar i raud skjorte og svart shorts.

Rennesøy Fotballklubb er ein relativt ny klubb, og det tredje største idrettslaget i Ryfylkeøyane. Finnøy Idrettslag er den største frivillige organisasjonen i tidlegare Finnøy kommune. I fotball spelar laget heimekampane på Leikvoll stadion, i rauda drakter og svarte shortsar. Finnøy IL har nyleg starta med turn og klatring. Klubben fekk nytt, flott klubbhus i 2020.

Speidar, 4H og kulturskule er blant dei mange andre aktivitetane på øyane.

KAN SKRYTA AV:

Tomattfestivalen er den store årlege folkefesten på Finnøy og blir arrangert i august kvart år. Vesentlege bygdedagar er også Sjernarøydagane i juli, Rennesøydagen i slutten av august og Talgjedagen anna kvart år i november.

foto: Halvard Bøe

Utstein kloster:
Norges eldste bevarte middelalderkloster ligg på Klosterøy. Klosteret blei bygd rundt år 1260, og tilhørde augustinarordenen.

Sauer og høner. Finnøy og Rennesøy har alltid vore store landbrukskommunar. Då dei to kommunane slo seg saman med Stavanger i 2020, blei bykommunen ein stor landbrukskommune og størst i landet på sauer og ein av dei største på fjørfe.

Ambulansebåten Rygermedic er som eit lim i Ryfylke. Båten har basen sin på Judaberg på Finnøy. Rygermedic var flunkande ny i 2021, og erstatta Rygerdoktoren. Rygermedic har også brannkanon på dekk, og kan vera med i sløkkearbeid ved brannar.

Båtliv. Om sommaren myldrar det av fritidsbåtar i øyriket Ryfylke. Gjestehamnene på Halsnøy og Helgøysund er kåra til å vera blant dei beste gjestehamnene i Norge.

Tomatar!
Ryfylkeøyane produserer langt over halvdelen av alle tomatane i Norge. Me snakkar om vel 8 000 tonn.

Isbjørnen Finn! Ein 10 600 år gammal isbjørn som blei funnen i ein kjellar på Judaberg, Finnøy. Han er no på Arkeologisk Museum i Stavanger.

Smågoda på slutten ...

Noko anna som kan vera greitt å vita om Ryfylke:

Utvandring

Den 4. juli i 1825 drog skuta Restauration frå Stavanger med 52 menneske om bord. Mange var frå Ryfylke, i det som skulle bli den aller første amerikabåten. Det var ein suldøl, som budde på Finnøy, som betalte det meste av det båten kosta. Restauration kom fram til New York 9. oktober 1825. Alle passasjerane overlevde turen, ja det blei til og med fødd ei jente om bord. Ingen av dei 53 reiste heim igjen. Ryfylke Trebåtbyggjeri på Finnøy bygde ei ny utgåve av Restauration, sjøsett i 2010. Båten har i dag base ved Utstein Kloster Hotell på Mosterøy.

Innvandring og folketal

For første gong på 2000-talet har alle kommunar og kommunedelar i Ryfylke opplevd vekst i folketalet i 2022. Hovudårsaka er busetting av flyktingar frå Ukraina. Dette er i tråd med trendane ein ser elles i landet. Men, Ryfylke har opplevd stor arbeidsinnvandring i over 40 år. Det er spesielt arbeidsinnvandrarar frå aust-europeiske land, som har fått jobb i landbruket, byggfag, industri og reiseliv. I boka «Godt Ry» av Roy Høibo og Lise Bjelland, kan lesa at nærare 4 500 av dei tett på 34 000 som bur i Ryfylke, kjem frå andre land.

Folk og arbeid

Strand er altså den desidert mest folkerike kommunen i Ryfylke med sine vel 13 500 innbyggjarar. Strand og Rennesøy er også dei områda der flest arbeidstakrarar pendlar ut frå heimpllassen. 60 prosent av dei sysselsette i øyane i Rennesøy pendlar for å koma seg på jobb. Dei fleste til Stavanger.

Kraftige Ryfylke

Som du forstår er det mykje vatn og mykje kraft i Ryfylke. Faktisk utgjer kraftproduksjonen i Ryfylke vel 12 prosent av samla vasskraftproduksjon i Norge. Det er store planar for korleis vasskrafa kan nyttast ytterlegare i høve grøn industri og høgteknologi.

Ut på tur

Ryfylke er eit eldorado for den som vil på tur. Stavanger Turistforening har eit stort løpenett, med 44 hytter i Ryfylkeheiane. I tillegg er det mange eldsjeler i ulike turlag, som gjer ein formidabel innsats for at du skal få ei herleg turoppleving i fjell, hei og ved sjøen.

Hytteparadis

Det er mange som reiser på hytta si i Ryfylke. Suldal kommune åleine har 2 000 hytter. I Strand, Sauda og Hjelmeland finn du mellom 1 100 og 1 400 i kvar kommune. Øyane i Finnøy har 1 000 hytter. Og det er alltid nye prosjekt på gang.

foto: Jorunn Øye

Smak av Ryfylke

Lokale råvarer og produkt frå Ryfylke er av høg kvalitet. Det er mykje å boltra seg i og nyta frå både fjell, fjord og jord. Spiskammeret Ryfylke viser igjen. Produsentar frå Ryfylke går ofte til topps i ulike nasjonale kåringar. Dessutan finn du dyktige kokkar rundt om i Ryfylke, som til dømes Ryfylkekokken Frode Selvaag på Finnøy, Nicholas Guindani på Kraft Kafe i Sauda, Terje Børndal på Kulp i Suldal og Sebastian Schläwicke ved Smaken av Ryfylke i Hjelmeland.

Klar for quiz?

I den store finalen på Sauda 25.mai, ventar flotte premiar frå Hjelmeland Sparebank:

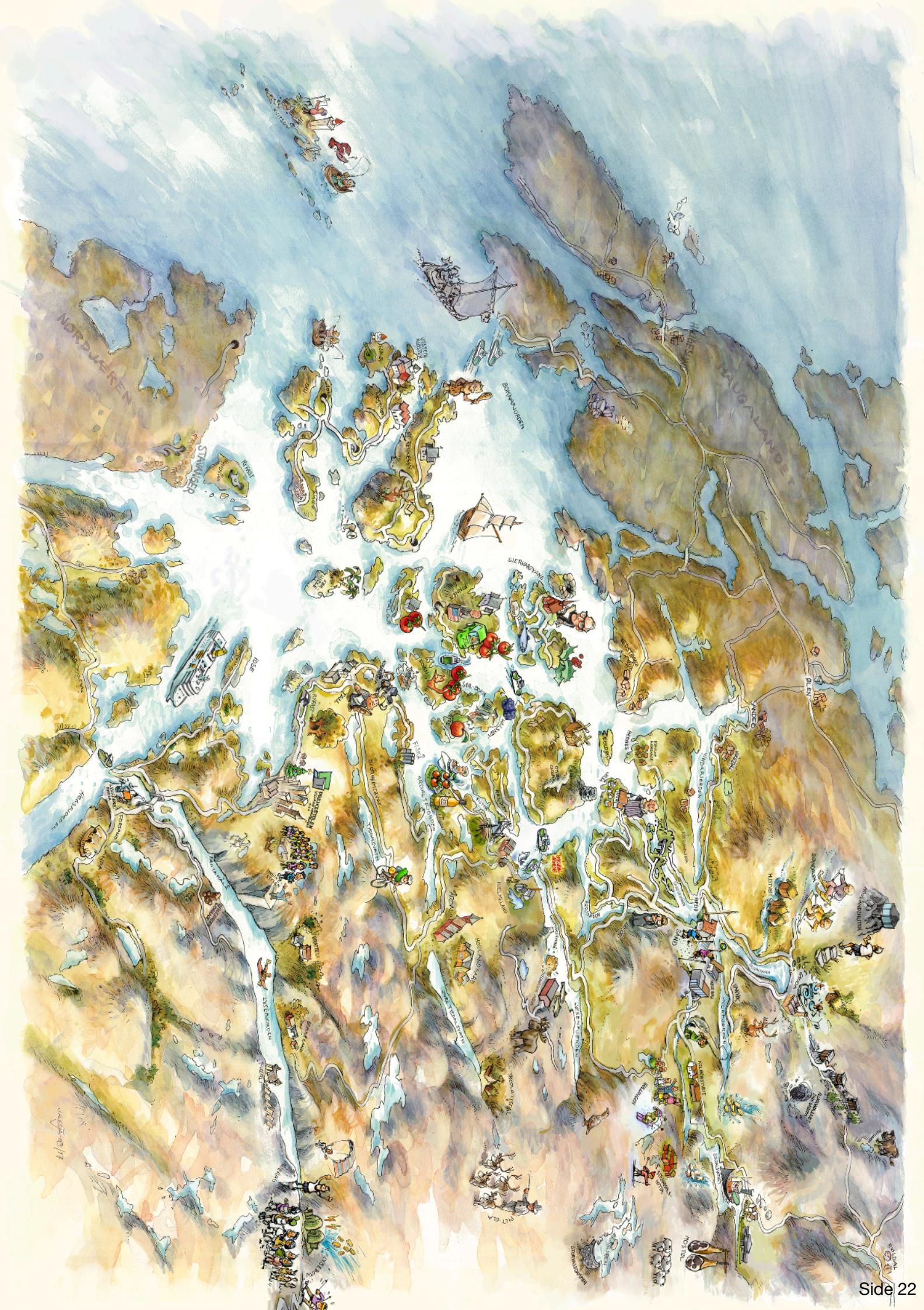

**Hjelmeland
Sparebank**

Stolt medspelar av Ryfylkequizzen

Vinnarlaget får 1 500 kr per person + 3 000 kr til klassekassen.

Laget som kjem på 2. plass får 1 000 kr per person.
Laget som endar på 3. plass får 500 kr per person.

Medlemer Ryfylkealliansen

Aktieselskapet Saudefaldene Sauda @saudefaldene	Aktiv Eiendomsmegling, Ryfylke Strand @aktivryfylke	Alias Steen Stavanger @aliassteen	Andelslaget MS Jøsenfjord Hjelmeland josenfjord.no
Apal Sideri Hjelmeland @apalsideri	ASAP PERSONAL AS Strand asap-personal.no	Avanti Ryfylke Strand avanti-ryfylke.no	Axelar Sandnes blinkfestivalen.no
Bjerga Turistgartneri Finnøy bjergagart@online.no	Boreal Transport Sør Strand @boreal	Bris Reklame Sauda @brisreklame	Byggmester/ Takstingeniør Handeland AS Sauda takstmann-handeland.no
Comrod Strand @ComrodCommunication	EiendomsMegler 1 SR- Eiendom AS avdeling Ryfylke eiendomsmegler1.no	Eirik Moe AS Suldal eirkmoe.no	Eldhuset på Nordahidle Finnøy nordahidle.no
Energihotellet AS Suldal energihotellet.no	ERA Konserter & Underholdning AS Jørpeland @ERAKonserter&Underhol dning	F & R Treningssenter AS Sauda @FriskRaskTreningssenter	Fairtrade Sauda Sauda @FairtradeSauda
Farmeren Strand @prekestolenhonning	Fatland Ølen Vindafjord fatland.no	Fiolen Familiepark Finnøy @fiolenfamiliepark	Fjellam frå Ryfylke SA Ryfylke fjellam.no
Flørli 4444 AS Sandnes @florli4444	Folkeheisen Sauda AS Sauda @folkeheisensaude	Forsand Sandkompani AS Forsand sandkompaniet.no	Frisk.guide.as Forsand @frisk.guide
Fuglestein Fruktgard Jelsa @fuglesteinfruktgard	Gard Gartneri Finnøy @gardgartneri	Gardsbutikken på Nærland Finnøy @gardsbutikkenN	Glasskjellaren Strand @Glasskjellaren
Grønvik Gard Hjelmeland @gronvikgard	Halvard Bøe Finnøy halvardboe.net	Handeland Gard Sauda ivarjohanneshandeland@g mail.com	Hauske Tre Finnøy @HauskeTre
Hebnes Vingard Suldal midtsommar.no	Helgøy Skyssbåt Hjelmeland @helgoyskyssbat	Helgøybakkane Fruktgard Hjelmeland @Epleriet	Helgøyfrukt Hjelmeland @helgøyfrukt
Hjelmeland Bondelag Hjelmeland @hjelmelandbondelag	Hjelmeland kommune Hjelmeland @hjelmelandkommune	Hjelmeland Kunstlag Hjelmeland @hjelmelandkunstlag	Hjelmeland Sparebank Hjelmeland @HjelmelandSparebank

Horvath Pianoservice <i>Hjelmeland</i> @HorvathPianoservice	Husstølen <i>Hjelmeland</i> @Husstølen	Håkon Eide Finnøy haakoeid@online.no	Ingeborg Handverk SA Sauda @Ingeborghandverk
Jarle Mjølhus <i>Hjelmeland</i> jarlemjo@online.no	Jelsa Hotell AS <i>Suldal</i> @Jelsahotell	Joker Erfjord <i>Erfjord</i> @jokererfjord	Joker Lysefjorden, Lysefjorden Marina <i>Forsand</i> @lysefjordenmarina
Jone Hagalid <i>Hjelmeland</i> hagalid.net	Kleppa Gard & Glamping <i>Hjelmeland</i> kleppagardogglamping.no	KLINIKK+ <i>Jørpeland</i> @klinikkplus	Klostergarden <i>Mosterøy</i> klostergarden.no
Kløver Hotel Sauda @kloverhotel	Kulp AS <i>Suldal</i> @Kulpcatering	L/L Ryfylke Sauda @LL.Ryfylke	Laget for Hovlandsnutens utvikling (LFHU) Sauda pifjellheim@gmail.com
Landa Park AS <i>Forsand</i> landapark.no	Lauvsnes Gartneri AS <i>Finnøy</i> lgartneri.no	Lilland Bryggerihotell <i>Strand</i> lillandhotell.no	Lofthus Gard Sauda @lofthusgard
Lysefjorden Utvikling AS <i>Forsand</i> lysefjorden365.com/no/	Lysefjordsenteret <i>Forsand</i> lysefjordsenteret.no	Maskinentreprenørens forbund avd Sør Rogaland <i>Stavanger</i> mef.no	Matgleder i Ryfylke DA <i>Finnøy</i> @matglederiryfylke
Megabite <i>Stavanger</i> megabite.no	MF Design AS <i>Jørpeland</i> @mfdesign1957	Midtbygdens Idrettslag <i>Strand</i> @midtbygdensIL	Mikals Juletre <i>Fister</i> @mikalsjuletre
Mikals Laks <i>Hjelmeland</i> kingmikal.no	Mo Laksegard AS <i>Suldal</i> molaks.no	Motbakkeløpet Hovlandsnuten Opp Sauda @hovlandsnutenopp	MOWI <i>Hjelmeland</i> mowi.com/no
Myhre Jultregard <i>Hebnes</i> @myhre.juletregard	Møbelringen Jørpeland <i>Strand</i> @MobelringenJorpeland	Møgedal Mek. Verkstad AS <i>Suldal</i> mogedal.no	Mølleparkens venner <i>Strand</i> @mølleparkensvenner
Negative <i>Strand</i> @StudioNegative	Nina Østebø ENK <i>Suldal</i> ninaostebo.no	Norconsult Ryfylke <i>Suldal</i> norconsult.no	Norgeshus KV Bygg Suldal <i>Suldal</i> @KVbyggSuldal
Norkledning Sauda @NorKledning	Norsk Juletreservice AS <i>Fister</i> juletre.net	Norsk Spennbetong <i>Forsand</i> spennbetong.no	Norsk Stein <i>Jelsa</i> norsk-stein.no
OmCider <i>Hjelmeland</i> @OmCiderAS	Omega Design <i>Suldal</i> omega365design.no	Partner Regnskap as <i>Strand</i> partnerregnskap.no	Portal Norge Sauda portalnorge.no

Radio Innante Revy <i>Stavanger</i> @HanInnante	Reisemål Ryfylke AS <i>Hjelmeland</i> fjordnorway.com/no/destinasjoner/ryfylke	Rossåbøen <i>Hjelmeland</i> ombohen@gmail.com	Ryfest <i>Hjelmeland</i> ryfest.no
Ryfylke bakeri & konditori as <i>Strand</i> @ryfylkebakeriogkonditori	Ryfylke Fjordhotel <i>Suldal</i> ryfylkebasecamp.no	Ryfylke Friluftsråd <i>Stavanger</i> ryfri.no	Ryfylke Glød <i>Hjelmeland</i> hagalid.net
Ryfylke IKS <i>Hjelmeland</i> ryfylkeiks.no	Ryfylke Kunstlag <i>ryfylke</i> @ryfylkekunstlag	Ryfylke Livsgnist AS <i>Finnøy</i> @ryfylkelivsgnist	Ryfylke Mat AS <i>Sauda</i> @ryfylkemat
Ryfylke Planter <i>Finnøy</i> @ryfylkeplanter	Ryfylke trebåtbyggjeri <i>Finnøy</i> ryfylketrebaat.no	Ryfylke Trelast AS <i>Strand</i> @ryftre	Ryfylke Visegruppe <i>Strand</i> @ryfylkevisegruooe
Ryfylkebyen Jørpeland <i>Strand</i> @ryfylkebyen	Ryfylkefrukt <i>Hjelmeland</i> @RyfylkefruktSA	Ryfylkekokken AS <i>Finnøy</i> @ryfylkekokken	Ryfylkemuseet <i>Suldal</i> ryfylkemuseet.no
RYGR Økonomi <i>Strand</i> tf-regnskap.no	Ryklate <i>Rennesøy</i> ryklame.no	Rytopp <i>Suldal</i> rytopp.no	Rødne <i>Finnøy</i> rodne.no
Sandnes kommune <i>Sandnes</i> sandnes.kommune.no	Sauda Ferie og Fritid <i>Sauda</i> @saudaferie	Sauda Fjord Camping AS <i>Sauda</i> saudafjordcamping.no	Sauda Klubb AS <i>Sauda</i> saudaklubb.no
Sauda kommune <i>Sauda</i> sauda.kommune.no	Sauda Skisenter <i>Sauda</i> saudaskisenter.no	Sauda vgs <i>Sauda</i> sauda.vgs.no	Sauda Vekst <i>Sauda</i> sauda-vekst.no
SG Safety <i>Strand</i> sgsafety.no	Sjøberg Ferie <i>Rennesøy</i> sjobergferie.no	Skattkammeret på Nes <i>Suldal</i> @skattkammeretpånes	Skrivehuset <i>Finnøy</i> skrivehuset.no
Smaken av Ryfylke <i>Hjelmeland</i> @Smakenavryfylke	Sparebank 1 SR Bank <i>Strand</i> sparebank1.no	Sparebanken Vest <i>spv.no</i>	Staal Jørpeland IL <i>Strand</i> ny.staal-il.no
Stangeland Maskin Ryfylke <i>Stavanger</i> tsmaskin.no	Statkraft Energi AS - Region Vest <i>Sauda</i> statkraft.no	Stavanger kommune <i>Stavanger</i> stavanger.kommune.no	Stavanger Turistforening <i>Strand</i> @STF1887
Sterling White Halibut <i>Hjelmeland</i> sterlingwhitehalibut.com	Stiftelsen Otto-huset <i>Finnøy</i> @ottohuset	Stiftelsen Prekestolen <i>Strand</i> prekestolen365.com	Strand Forskaling AS <i>Strand</i> strandforskaling.no

Strand Gard <i>Strand</i> @strandgard	Strand kommune <i>Strand</i> strand.kommune.no	Strand vgs <i>Strand</i> strand.vgs.no	Suldal Hotell <i>Suldal</i> suldalhotell.no
Suldal kommune <i>Suldal</i> suldal.kommune.no	Suldal Næringsforening <i>Suldal</i> @suldalneringsforening	Suldal Vekst <i>Suldal</i> @SuldalVekst	Suldalsbussen Haugesund/Suldal @suldalsbussen
Suldalsposten <i>Suldal</i> @suldalsposten	Sølvsmeden på Finnøy <i>Finnøy</i> @sølvsmedenpåfinnøy	Tango Hår og Terapi <i>Hjelmeland</i> @tangohårogterapi	Tau Mølle AS <i>Strand</i> @taumolle
Tau Næringspark AS <i>Strand</i> taunaeringspark.no	TEAL <i>Finnøy</i> teal.no	ToBaCon AS <i>Strand</i> tore@tobacon.no	Tolli AS <i>Finnøy</i> @Tolli.Frestad.AS
ToMarit <i>Finnøy</i> marit.vignes@gmail.com	Tomatfestivalen <i>Finnøy</i> @tomatfestivalen	Treverket Mat & Skafferi as (avd. Rosehagen) <i>Strand</i> @villarosehagen	Træ Gården <i>Suldal</i> @traegaarden
Tveit Regnskap og Rådgivning Sauda/Tysvær tveit.no	Tytlandsvik Aqua <i>Hjelmeland</i> tytlandsvikqua.no	Tønnevik AS <i>Hjelmeland</i> lysaasen.no	Underbakke AS <i>Suldal</i> underbakke.as
Urteloftet <i>Suldal</i> @urteloftet	Utsyn Misjonssenter <i>Finnøy</i> @UtsynMisionssenter	Vaula Gard <i>Tau</i> vaulagard.no	Vekst Data <i>Finnøy</i> vekstdata.no
Vignes grav å spreng <i>Finnøy</i> vignesgravaaspren	Vikane Hyttetun AS <i>Suldal</i> vikane.no	Westcontrol AS <i>Tau</i> westcontrol.no	Ytre Eiane Gard <i>Hjelmeland</i> ytre-eiane.business.site
Østhush Media <i>Finnøy</i> hosthus@gmail.com	Øyposten AS <i>Finnøy</i> @oyposten	Åtgaum Formidling AS <i>Sauda</i> fjordnorway.com	12iØkonomi <i>Finnøy</i> 12iokonomi.no